

El nostre tot

Després de la publicació de nou poemaris contundents entre *La set d'aigua* (1991) i *D'incertes incerteses* (2013), que l'acrediten com a una les veus més imprescindibles de l'actual panorama de la poesia catalana, Montserrat Rodés, en plena maduresa, ha inaugurat la seva carrera com a narradora amb la *nouvelle* excel·lent titulada *Un mar imperceptible*.

Al llarg de més de dues dècades d'esplèndid esforç sostingut en el terreny de la lírica, Rodés ens ha demostrat que no és gens amiga de la fugida endavant, la improvisació sobtada o el pas en fals. Dit d'una altra manera, si Rodés ha volgut debutar com a novel·lista als 66 anys és, ben segur, per alguna raó més que solvent. L'autora ha agafat el mateix camí que el gran François Mauriac i que Joan Sales, perquè ha sentit una profunda necessitat artística d'anar més enllà del consrenyiment de la veu lírica, per un costat, i de fer una contribució original i significativa a la novel·la d'ara, de l'altre.

Partint del mestratge poètic

És més, com en el cas dels precedents de Mauriac i Sales, Rodés ha desplaçat el seu mestratge poètic al terreny de la narrativa, una qüestió que es nota en tota una sèrie d'aspectes conceptuals i formals: la bellesa i la precisió de la llengua, la concentració textual amb salts discursius, la ben dosificada potència dramàtica i emotiva dels

personatges, la gran capacitat d'evocació de la realitat física, el domini del flux del ritme narratiu, l'estructura controlada del conjunt, la subtilíssima profunditat de l'obra...

De manera molt intel·ligent, Rodés ha optat per la forma de la *nouvelle* o novel·la breu amb tot el que té d'extrem i de síntesi. Rodés sap perfectament que aquest subgènere de la narrativa té una gran tradició a Catalunya i, a més, s'adapta com un guant al propòsit de l'autora que ens vol demostrar que *menys és més*. Rodés s'ha proposat redefinir la novel·la, esquivant els paranys i vicis més arrelats a la

narrativa actual: la proximitat, l'obvietat, la insubstancialitat i l'opacitat.

En només 118 pàgines, Rodés ens ha donat una novel·la cenyida, penetrant, ambiciosa, viva, exigent i memorable que ens deixa amb la sensació de sacietat i plenitud que donen les novel·les a gran escala. Amb gran sagacitat, l'autora va tocant, una a una, totes les grans qüestions de la condició humana. Estem davant d'una novel·la que ens obliga a *viure* a fons el text i a interactuar-hi lentament amb totes les nostres eines reflexives. Rodés vol que veiem amb deteniment el seu *mar imperceptible*, el mar de la humanitat. *

Montserrat Rodés debuta en narrativa després de nou llibres de poemes
SETMANA DE POESIA

UN MAR IMPERCEPTIBLE
Montserrat Rodés

Editorial:
Lleonard Muntaner,
Palma, 2017
Pàgines: 118
Preu: 12 euros

Dues lliçons en primera persona

Si bé el que m'ha portat a llegir de manera consecutiva *Allò de lavi*, d'Anna Manso, i *Duna*, de Muriel Villanueva, ha estat el pur atzar, em fa l'efecte que té sentit comentar-los junts en la mesura que tots dos títols, que són molt diferents, tenen en comú dues característiques que afecten la generalitat de l'obra: són ficcions expressades en primera persona i semblen estar al servei d'un tema d'actualitat i de l'educació en valors.

Rere la tercera persona tant dels contes tradicionals adaptats per a nens com de les històries d'autor especialment escrites per a aquest públic, tothom identifica una veu adulta que, des d'una posició de superioritat

(per l'edat, i també pels coneixements que se li suposen, tant del món com del relat) mira de fer-se entendre adequant-se a l'auditori. Aquesta dissimetria entre narrador i lector queda abolida quan l'autor opta per l'ús de la primera persona i parla amb el seu públic d'igual a igual (en la majoria dels casos la veu correspon a una persona jove, que gairebé sempre és també la protagonista de la història). L'aposta és més arriscada que el còmode narrador omniscient: la més petita patinada (en el to, en la llengua...) pot deixar de fer creïble la veu narradora i fer anar-se'n en orris la novel·la.

El punt fort d'*Allò de lavi* és la tria del tema (que sospito que deu haver tingut el

seu pes en la concessió del premi Gran Angular): la corrupció. Una opció lloable, valenta, necessària i prou arriscada, considerant els lectors adolescents, en general, força desentesos de l'actualitat política. No sé si la novel·la de Manso hauria estat més reeixida amb un narrador objectiu –preguntar-s'ho no treu cap a res perquè es tractaria d'un altre llibre–, però potser sí, perquè un dels problemes és la veu del Salva, el fill de papà que assisteix a la caiguda en desgràcia del seu idolatrat avi, un dels homes més rics i influents del país, quan aquest és acusat de corrupció. No acaben de ser creïbles ni el to ni la llengua de l'adolescent, i ni el recurs al *flashback* i la creació d'un buit d'informació aconseguen mantenir l'interès en la trama (en l'aspecte polític i criminal una mica desdibuixada, ¿potser perquè el Salva és massa jove?; pel que fa al *guió*, per enten-

Muriel Vil